

Supporting firms and organizations to adapt their business models to ESG criteria - SMEs

*Constantina Kottaridi, Associate Professor
Director of the Bioeconomy, Circular Economy and Sustainable Development Laboratory
Director of the MSc in Bioeconomy, Circular Economy and Sustainable Development*

Τι είναι τα κριτήρια ESG;

Ο σκοπός του ESG είναι να παρέχει ένα ολιστικό πλαίσιο για την αξιολόγηση κινδύνου και την επίτευξη στόχων που σχετίζονται με περιβαλλοντικές, κοινωνικές και πρακτικές διακυβέρνησης εντός μιας επιχείρησης.

Η εντατικοποίηση του ρυθμιστικού πλαισίου αλλά και η πίεση από τα ενδιαφερόμενα μέρη (stakeholders) ωθεί τις επιχειρήσεις και τους οργανισμούς σε υιοθέτηση αυτών των κριτηρίων και τη δημοσιοποίησή τους.

Χρησιμότητα του πλαισίου ESG

Η αναγνώριση των επιπτώσεων, θετικών και αρνητικών, που έχουν οι εταιρείες από τη λειτουργία τους βοηθάει στην αναγνώριση των δυνατών τους σημείων, αλλά και των περιοχών προς βελτίωση, στα θέματα Περιβάλλοντος (Environment), Κοινωνίας (Social) και Εταιρικής Διακυβέρνησης (Governance).

Η εφαρμογή ολοκληρωμένης στρατηγικής ESG οδηγεί στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας και στην ενίσχυση της φήμης τους. Παράλληλα, μέσα από τη διαδικασία χάραξης στρατηγικής και υιοθέτησης στόχων ESG, έχοντας αναγνωρίσει τα ενδιαφερόμενα μέρη που επηρεάζουν και επηρεάζονται άμεσα ή έμμεσα από τη λειτουργία της επιχείρησης, τους δίνεται η δυνατότητα να υιοθετήσουν πρακτικές που θα βελτιώσουν τις σχέσεις τους με τα ενδιαφερόμενα μέρη (για παράδειγμα, εργαζόμενοι, πελάτες, προμηθευτές, τοπική κοινωνία, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ΜΚΟ, κ.λπ.).

Επιχειρηματικό μοντέλο

Το επιχειρηματικό μοντέλο δείχνει πώς μια επιχείρηση χρησιμοποιεί τους πόρους της για να προσφέρει στους πελάτες υψηλότερη αξία σε σχέση με τους ανταγωνιστές της και πώς βγάζει χρήματα από αυτό

Ποια είναι η προσφερόμενη αξία, σε ποιους προσφέρεται, ποιος πληρώνει, πόσο, πόσο συχνά...

Επιχειρηματικό μοντέλο και ενσωμάτωση ESG

Η πρόκληση είναι η αλλαγή του επιχειρηματικού μοντέλου με τρόπο ώστε τα κριτήρια ESG να αποτελούν την πυξίδα για την παροχή αξίας στα ενδιαφερόμενα μέρη.

Τα επείγοντα θέματα του κλίματος και της ενέργειας, τα μαθήματα που πήραμε από την πανδημία, σηματοδοτούν ιδιαίτερως αυτή την έντονη ανάγκη για αλλαγή.

Η ανάγκη ενσωμάτωσης των κριτηρίων ESG

- 88% των θεσμικών επενδυτών θέτουν τα κριτήρια ESG στο επίκεντρο μαζί με τα λειτουργικά και χρηματοοικονομικά κριτήρια όταν καλούνται να πάρουν αποφάσεις.
- 60% των εργαζομένων επιλέγουν εργασία με βάση τα πιστεύω και τις αξίες τους
- 58% των καταναλωτών αγοράζουν ή εμπιστεύονται μάρκες με βάση τα πιστεύω τους.

Οι μεγάλοι οργανισμοί και οι επιχειρήσεις δεσμεύονται προς αυτή την κατεύθυνση και έχουν κάνει σημαντικά βήματα, τι συμβαίνει όμως με τις μικρότερες επιχειρήσεις και οργανισμούς;

Πολλοί είναι οι επιχειρηματίες που είτε δεν γνωρίζουν τι ακριβώς είναι τα κριτήρια ESG είτε δεν αντιλαμβάνονται τη σημασία τους...

Ενσωμάτωση των κριτηρίων ESG

- Η ενσωμάτωση των κριτηρίων ESG είναι πράγματι μια πρόκληση και αποδεικνύεται ότι ενέχει βαθμούς δυσκολίας.
- Ιδιαίτερα στις ΜΜΕ μπορεί να αποτελεί και «πονοκέφαλο»!
- Οι ΜΜΕ είναι και εκείνες που έχουν πληγεί περισσότερο από την πανδημία COVID-19.
- Έχουν χαμηλότερα ταμειακά διαθέσιμα, ασθενέστερες αλυσίδες αξίας, μικρότερη γνώση και ικανότητες σε ψηφιακές τεχνολογίες.

ESG

Η επιχείρηση δεν χρειάζεται να δαπανά σημαντικά ποσά για να θεωρείται υπεύθυνη.

Χρειάζεται να δαπανά στοχευμένα

Ελληνικό Επιχειρείν

Έρευνα Grant-Thornton για το ελληνικό επιχειρείν το 2021

- έξι στις δέκα επιχειρήσεις (22% του δείγματος μικρές και μεσαίες) δηλώνουν ότι έχουν εντάξει στη διαχείριση κινδύνων την κλιματική αλλαγή,
- 5/10 αναφέρουν ότι το στρατηγικό τους πλάνο ενσωματώνει θέματα περιβάλλοντος και βιώσιμης ανάπτυξης.
- για την πιθανότητα επένδυσης στους βασικούς πυλώνες του ESG μέσα στους επόμενους 12 μήνες, το 33% απάντησε πως το θεωρεί σχεδόν βέβαιο, ενώ το 38% σχεδόν απίθανο.
- το 82% των εταιρειών παρουσιάζουν τους Παγκόσμιους Στόχους για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (UN SDGs-17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης στο πλαίσιο της Agenda 2030 του ΟΗΕ),
- το 18% δεν κάνει σχετική αναφορά στους απολογισμούς του.

Θέτοντας τον ΣΒΑ 17 για τη Συνεργασία στο Επίκεντρο!

Στήριξη ιδιαιτέρως των ΜΜΕ για την αναγκαία μετάβαση!

Συμβουλευτική!

Χρηματοδότηση!

Ενημέρωση!

Εκπαίδευση!

Μια νέα στρατηγική για τη βιώσιμη χρηματοδότηση

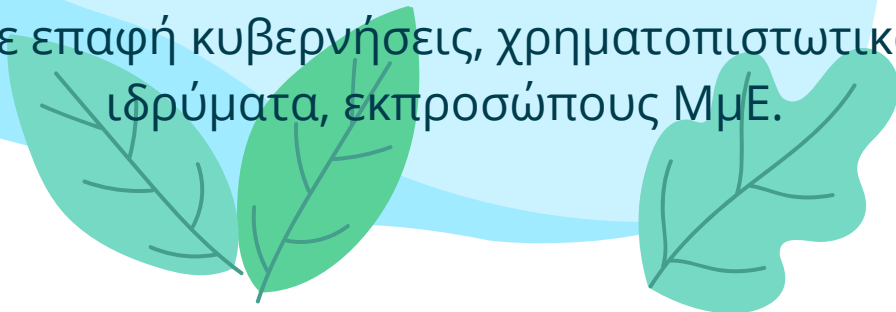

Η ΕΕ έχει καταστεί φιλόδοξη όσον αφορά την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Η σημερινή στρατηγική περιλαμβάνει έξι δέσμες δράσεων:

1. Επέκταση υφιστάμενης εργαλειοθήκης για τη βιώσιμη χρηματοδότηση ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση σε χρηματοδότηση μετάβασης.
2. Βελτίωση συμμετοχικότητας ΜμΕ και καταναλωτών, μέσω παροχής κατάλληλων εργαλείων και κινήτρων για πρόσβαση σε χρηματοδότηση μετάβασης.
3. Ενίσχυση ανθεκτικότητας του οικονομικού και χρηματοπιστωτικού συστήματος έναντι κινδύνων βιωσιμότητας.
4. Αύξηση συμβολής χρηματοπιστωτικού τομέα στη βιωσιμότητα.
5. Διασφάλιση ακεραιότητας χρηματοπιστωτικού συστήματος ΕΕ και παρακολούθηση ομαλής μετάβασής προς τη βιωσιμότητα.
6. Ανάπτυξη διεθνών πρωτοβουλιών και προτύπων στον τομέα της βιώσιμης χρηματοδότησης και στήριξη χωρών ΕΕ.

Πλατφόρμα ΟΟΣΑ για τη χρηματοδότηση ΜμΕ για την αειφορία

Ο ΟΟΣΑ δημιούργησε μια πλατφόρμα ανταλλαγής γνώσεων για τη χρηματοδότηση των ΜμΕ για την αειφορία, που φιλοξενείται από το Κέντρο Επιχειρηματικότητας, ΜμΕ, Περιφέρειες και Πόλεις. Η Πλατφόρμα θα φέρει σε επαφή κυβερνήσεις, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, εκπροσώπους ΜμΕ.

Στόχοι της Πλατφόρμας του ΟΟΣΑ για τη χρηματοδότηση των ΜμΕ για την αειφορία

Ενίσχυση της ανταλλαγής γνώσεων και της συνεργασίας για την πρόσβαση των ΜμΕ σε βιώσιμη χρηματοδότηση. Η πλατφόρμα θα προωθήσει τις ανταλλαγές εμπειριών εθνικών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων για την αντιμετώπιση των φραγμών από την πλευρά της ζήτησης και της προσφοράς στη βιώσιμη χρηματοδότηση των ΜμΕ, συμπεριλαμβανομένων συγκεκριμένων χρηματοδοτικών μέσων και εθνικών οδικών χαρτών για την επίτευξη ουδετερότητας άνθρακα έως το 2050.

Στόχοι της Πλατφόρμας του ΟΟΣΑ για τη χρηματοδότηση των ΜμΕ για την αειφορία

Πρώθηση της αναλυτικής έρευνας σχετικά με το θέμα της βιώσιμης χρηματοδότησης των ΜμΕ.

Η Γραμματεία του ΟΟΣΑ και οι συμμετέχοντες στην πλατφόρμα θα αναπτύξουν και θα μοιραστούν νέα και συνεχιζόμενη έρευνα σχετικά με αυτό το θέμα.

Πρώθηση της δικτύωσης και του διαλόγου πολιτικής για τη βελτίωση του σχεδιασμού και της εφαρμογής πολιτικών για την πρόσβαση των ΜΜΕ σε βιώσιμη χρηματοδότηση.

Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις είναι σημαντικοί μοχλοί της πράσινης καινοτομίας, αλλά αφήνουν επίσης σημαντικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Στην Ευρώπη αντιπροσωπεύουν λίγο περισσότερο από το 50% του ΑΕΠ, αλλά ευθύνονται για το 60-70% της βιομηχανικής ρύπανσης.

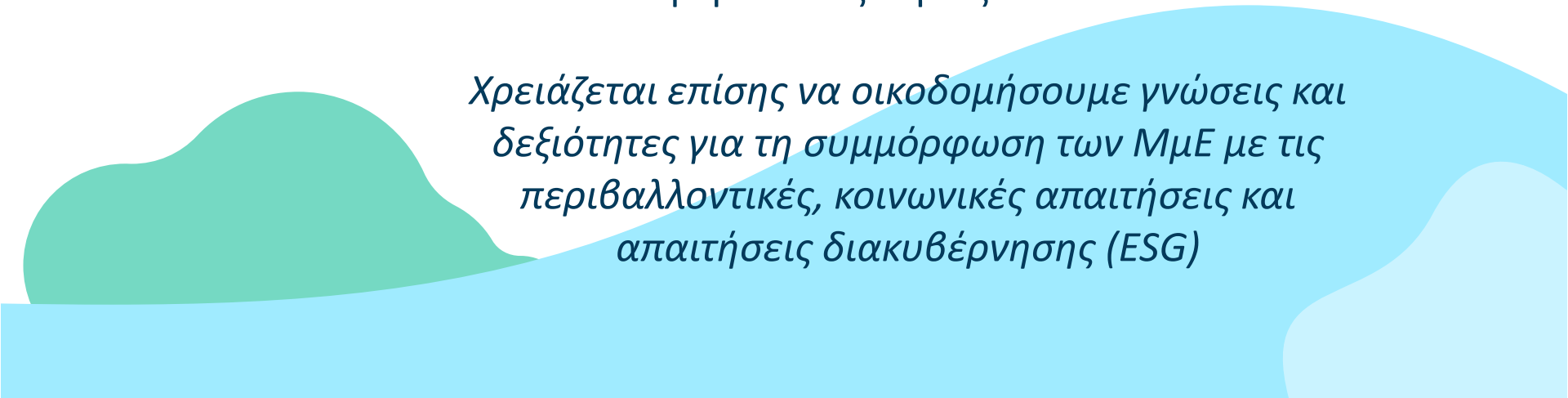
Κατανοώντας το πρόβλημα

Η πρόσβαση στη χρηματοδότηση κατατάσσεται ψηλά μεταξύ των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι επιχειρηματίες στο ταξίδι προς το καθαρό μηδέν. Είναι λιγότερο ικανές από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις να απορροφήσουν το αρχικό κόστος ανάπτυξης πράσινων προϊόντων ή επενδύσεων, όπου τα οφέλη χρειάζονται χρόνο για να υλοποιηθούν.

Με λιγότερο από το 3% των κονδυλίων που διατίθενται επί του παρόντος για την οικοδόμηση των ΜμΕ, τα εθνικά πακέτα ανάκαμψης δεν θα καλύψουν τα κενά στη χρηματοδότηση των ΜμΕ για τη βιωσιμότητα. Απαιτείται μια σειρά μέσων και κινήτρων – συμπεριλαμβανομένων των επιχορηγήσεων, του χρέους, των ιδίων κεφαλαίων και των φορολογικών κινήτρων – για τις ΜμΕ σε διαφορετικούς τομείς και πλαίσια.

Χρειάζεται επίσης να οικοδομήσουμε γνώσεις και δεξιότητες για τη συμμόρφωση των ΜμΕ με τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές απαιτήσεις και απαιτήσεις διακυβέρνησης (ESG)

A PICTURE IS WORTH A THOUSAND WORDS

Οι κυβερνήσεις στα πλαίσια της περιβαλλοντικής πολιτικής και της ενίσχυσης των φιλο-περιβαλλοντικών πρακτικών, χρησιμοποιούν διάφορα οικονομικά εργαλεία όπως:

- **Υπερεκπτώσεις** για δαπάνες σε έρευνα και ανάπτυξη (R&D) των επιχειρήσεων
- Επιβολή **μειωμένων φορολογικών συντελεστών** σε προϊόντων και υπηρεσίες, φιλικές προς το περιβάλλον (βιολογικά, ΑΠΕ, εναλλακτικά προϊόντα κ.α.)
- **Επιδοτήσεις** επιχειρήσεων για ενεργειακή αναβάθμιση και αυτονομία
- **Φορο-ελαφρύνσεις** για συγκέντρωση κεφαλαίου προς R&D και φιλό-περιβαλλοντικές δράσεις
- Διευκόλυνση διάθεσης **επιχορηγήσεων**
- Ενίσχυση **καινοτομίας** για της **Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις**

Παράδειγμα: Η βιώσιμη ανάπτυξη στον νέο αναπτυξιακό νόμο στην Ελλάδα

Ποιοι από τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών επιδιώκονται με την αξιολογούμενη ρύθμιση;

Στόχος 7	<i>Φτηνή και καθαρή ενέργεια</i>
Στόχος 8	<i>Αξιοπρεπής εργασία και οικονομική ανάπτυξη</i>
Στόχος 17	<i>Συνεργασία για τους στόχους</i>

Ο νέος αναπτυξιακός περιλαμβάνει την θέσπιση καθεστώτων χορήγησης κρατικών ενισχύσεων σε επενδυτικά σχέδια, τα οποία δύνανται να υπάγονται σε 13 κατηγορίες.

Η κατηγορία 2 «Πράσινη μετάβαση - Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων», σχετίζεται άμεσα με την βιώσιμη ανάπτυξη. Σκοπός είναι να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων για το κλίμα.

Ο νόμος επίσης θα συμβάλει στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων για τα απόβλητα, τα ύδατα, τον έλεγχο της ρύπανσης, τη βιώσιμη κινητικότητα, την προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας, τους υδάτινους πόρους και θα στηρίξει τη μετάβαση σε βιώσιμα συστήματα τροφίμων, καθώς και σε μια κυκλική οικονομία.

Επιλέξιμες Δαπάνες

α. Δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ της παρ. 1,

ε. Δαπάνες για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων της παρ. 12,

β. Δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης της παρ. 7

στ. Δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση της παρ. 13,

γ. Δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. της παρ. 8

ζ. Δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος της παρ. 6.

δ. Δαπάνες για αποκατάσταση μολυσμένων χώρων της παρ. 11

Τα επενδυτικά σχέδια ενισχύονται με κίνητρα:

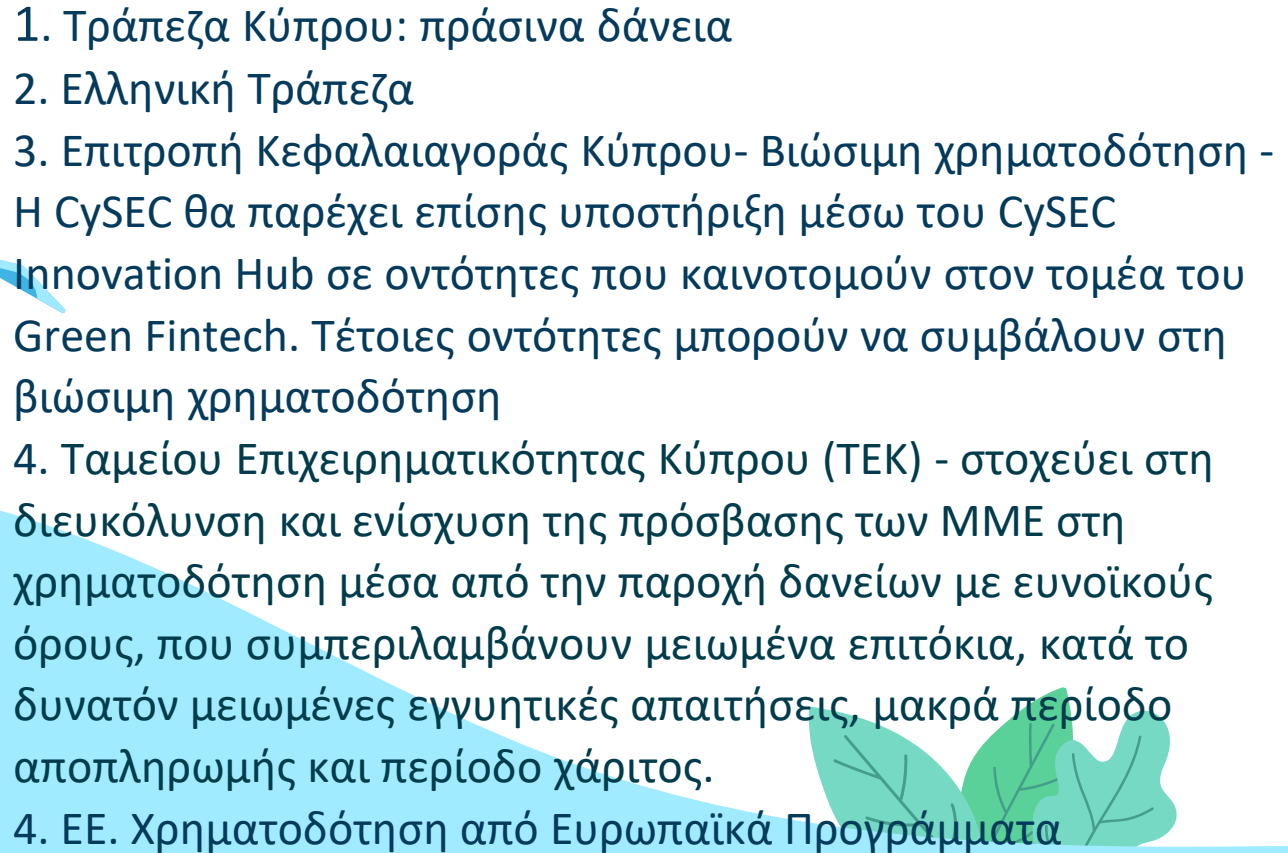
Επιχορήγησης
Φορολογικής απαλλαγής
Επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (**leasing**) και
επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης
απασχόλησης
Για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις η ενίσχυση
περιλαμβάνει όλα τα ανωτέρω κίνητρα πλην της
επιχορήγησης.

Κύπρος

Η κυπριακή κυβέρνηση άρχισε πρόσφατα να εφαρμόζει τη στρατηγική του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάκαμψης, η οποία περιλαμβάνει μια σημαντική προσέγγιση της Πράσινης Συμφωνίας της ΕΕ. Η Κύπρος επιδιώκει να καταστεί ηγέτης στην εξέλιξη προς την ψηφιακή και πράσινη οικονομία.

-
1. Τράπεζα Κύπρου: πράσινα δάνεια
 2. Ελληνική Τράπεζα
 3. Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου- Βιώσιμη χρηματοδότηση - Η CySEC θα παρέχει επίσης υποστήριξη μέσω του CySEC Innovation Hub σε οντότητες που καινοτομούν στον τομέα του Green Fintech. Τέτοιες οντότητες μπορούν να συμβάλουν στη βιώσιμη χρηματοδότηση
 4. Ταμείου Επιχειρηματικότητας Κύπρου (ΤΕΚ) - στοχεύει στη διευκόλυνση και ενίσχυση της πρόσβασης των ΜΜΕ στη χρηματοδότηση μέσα από την παροχή δανείων με ευνοϊκούς όρους, που συμπεριλαμβάνουν μειωμένα επιτόκια, κατά το δυνατόν μειωμένες εγγυητικές απαιτήσεις, μακρά περίοδο αποπληρωμής και περίοδο χάριτος.
 4. ΕΕ. Χρηματοδότηση από Ευρωπαϊκά Προγράμματα

• • •

**A PICTURE
ALWAYS REINFORCES
THE CONCEPT**

MSc BIOECONOMY
CIRCULAR ECONOMY
S U S T A I N A B L E
D E V E L O P M E N T

UNIVERSITY OF PIRAEUS

BIO / CIRCULAR ECONOMY &
SUSTAINABLE DEVELOPMENT
L A B O R A T O R Y

kottarid@unipi.gr

info@bioeconomics.edu.gr

